

**Депутат Ірина Василівна, магістр 1 курсу,
Вакун Оксана Володимирівна, к.е.н.,
доцент кафедри обліку та фінансів,**

АУДИТ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ЗА ВИДАМИ АУДИТУ

В залежності від суб'єкта проведення аудит нематеріальних активів поділяється на внутрішній і зовнішній. Зовнішній аудит, що здійснюється сторонніми аудиторськими фірмами або зовнішніми аудиторами, ділиться на обов'язковий і ініціативний. Існують і інші ознаки, за якими класифікують такі аудиторські перевірки. На необхідності розрізняти аудит за видами в залежності від підходу до об'єкту дослідження наголошує Ю.В. Чуб. Автор перераховує такі види аудиту як операційний, технологічний, екологічний, аудит на відповідність, аудит фінансової звітності, аудит ефективності [1, с. 130]. В посібнику Р.П. Булиги наведено інформацію щодо бухгалтерського і податкового аудиту виключних інтелектуальних прав комерційної організації [2, с. 6].

В останні роки з'являються роботи, в яких основна увага приділяється аудиту ефективності нематеріальних активів. Так, Р.Б. Болгучева [3, с. 157-158]: під аудитом ефективності використання нематеріальних активів вона розуміє перевірку економічності, продуктивності і результативності, з якими організація, що перевіряється, використовує їх в ході своєї виробничо-господарської діяльності. Автор наводить такі основні напрями аудиту ефективності операцій з нематеріальними активами:

1) Аудит результативності, тобто перевірка рівня виконання підприємством поставлених завдань у вигляді співвідношення між запланованими і фактичними результатами її діяльності;

2) Аудит економічності і раціональності;

3) Аудит продуктивності, тобто перевірка співвідношення між виходом товарів, послуг і інших результатів діяльності підприємства і використаними на їх виробництво нематеріальними активами.

В свою чергу, Л.Й. Юрківська і О.Л. Біляченко розкривають сутність аудиту ефективності нематеріальних активів як відносно нової форми аудиту та методу контролю, значення якого безупинно змінюється і який має значний потенціал застосування в умовах сучасних глобалізаційних процесів та нарощення темпів постіндустріальної економіки [4, с. 217]. Автори зазначають, що аудит ефективності нематеріальних активів поряд із традиційним аудитом відіграє більш ключову роль у здійсненні бухгалтерського обліку підприємств. Мета його проведення, за словами Л.Й. Юрківської та О.Л. Біляченко, надати гарантії ефективної роботи та ефективного використання нематеріальних активів підприємства, що мають і не мають відчутної (матеріальної) форми. На нашу думку, такий підхід є помилковим, оскільки матеріальною формою нематеріальні активи не можуть характеризуватися за своєю сутністю, тому визначена авторами мета аудиту ефективності нематеріальних активів не може вважатися коректно сформульованою.

Також слід відмітити про виділення такого виду аудиту нематеріальних активів як управлінський, увагу якому приділяє Р.Б. Болгучева, яка зазначає, що управлінський

аудит нематеріальних активів спрямований на вироблення рекомендацій, націлених на підвищення ефективності їх використання. Проблему розвитку даного виду аудиту нематеріальних активів автор розглядає на прикладі договору комерційної концесії (франчайзингу) [3, с. 20].

Таким чином на сьогодні не існує чіткого розподілу або конкретної класифікації аудиту нематеріальних активів за видами, однак досить часто в фахових працях зустрічається дослідження окремих видів аудиту нематеріальних активів. Слід відмітити, що виділення нових видів аудиту досить легко сплутати з новими елементами інших економічних систем, оскільки за новими назвами можуть бути приховані «міждисциплінарні» категорії. Яскравим прикладом чого є управлінський аудит нематеріальних активів, що досить близький по суті з однією з функцій внутрішнього менеджменту в сфері управління нематеріальними активами на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чуб Ю. В. *Проблеми аудита нематериальных активов* [Текст] / Ю. В. Чуб // *Інноваційна економіка*. – 2011. – № 1. – С. 130-132.
2. Булыга Р. П. *Аудит нематериальных активов коммерческой организации. Правовые, учетные и методологические аспекты : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «Бухгалтерский учет, анализ и аудит»* / Р. П. Булыга. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 343 с. – ISBN 978-5-238-01372-5.
3. Болгучева Р.Б. *Развитие методических подходов к планированию аудита учета нематериальных активов* / Р.Б. Болгучева // *Terra Economicus*. – 2009. – Т. 7. № 4-3. – С. 138-142.
4. Юрківська Л. Й. *Аудит ефективності нематеріальних активів: аналіз існуючих підходів* [Текст] / Л. Й. Юрківська, О. Л. Біляченко // *Вісник ЖДТУ*. – 2011. – № 2(56). – С. 217-220.

Пащак Олег Ярославович, магістр 1 курсу
Фурса Тетяна Петрівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів,

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах, яких знаходяться підприємства України, на сьогоднішній день, для ефективного функціонування особливу увагу у своїй діяльності слід приділяти як доходам так і витратам.

Прийняття управлінського рішення залежить від вчасної та достовірної інформації про витрати й отримані доходи, задля яких вони були понесені. Тому для підприємства, являється актуально, чітко налагодити процес планування та обліку витрат і доходів. Оскільки витрати підприємства обмежують прибуток і в такий спосіб впливають на величину отримуваних ресурсів для подальшого розвитку суб'єкта господарювання .

Залежно від контексту термін «витрати» може застосовуватись у різних значеннях. Під витратами розуміють витрати (англ.expense), видатки (англ.cost), виплати (англ. disbursement) і затрати (англ. expenditure).

Затрати періоду дорівнюють вартості всіх ресурсів, придбаних підприємством в цьому періоді.